

JOMFRU MARIA: Den ammende Jomfru Maria avbildet i det 19. århundret i Daga Istaftanos-klosteret i Etiopia.

FOTO: TERJE ØSTIGÅRD

Det har vært lite fokus på Jomfru Marias brystmelk i Den norske kirke. Det vil **TERJE ØSTIGÅRD** gjøre noe med i denne artikkelen.

Jomfru Marias brystmelk

SENTRAL: Jomfru Maria har en sentral posisjon i kristendommen, men i Den norske kirke har det vært lite fokus på hennes brystmelk. Fraværet av å fremheve kvalitene til Jomfru Marias brystmelk er ikke en konsekvens av pietisme, men det har med historiske og økologiske grunner å gjøre, som går tilbake til den egyptiske sivilisasjonen.

Et fokus på brystenes nærende og livgivende funksjon er vanlig i mor-barn relasjoner, men denne kvaliteten endrer fundamentalt karakter når det er Jesus som ammes. Jesus, som Guds sønn født av Jomfru Maria, næres med guddommelig nektar. Det faktum at Marias bryster var verdige å bli berørt av Jesu munn, innebærer at brystmelken hadde helt spesielle kvaliteter.

UDØDELIGHET: Ifølge kirkefaderen Clement fra Alexandria var denne brystmelken en «drikk av udødelighet» som innbefattet hele *logos*, siden substansen hadde samme karakter som Jesu blod og legeme. Derfor var det vanlig at også barn ble døpt i melk i stedet for vann for å symbolisere denne helligheten.

Jomfru Marias brystmelk hadde også andre hellige kvaliteter. Hun helbredet blinde og andre sykdommer med brystmelk. Disse forestillingene har eksistert i den koptiske kristendommen i Egypt og i

den etiopisk ortodokse kirke fra de tidlige kirkesamfunnene og helt frem til begynnelsen av det 20. århundret.

VIDEREFØRTE: Kristendommen i Nil-regionen videreførte denne forestillingen fra den egyptiske religionen. Den egyptiske sivilisasjonen som blomstret i en ørken var helt avhengig av Nilen. Det livgivende vannet hadde en helt spesiell funksjon i sivilisasjonen og gudeverdenen.

Guden Osiris ble drept av regnguden Seth, partert og gitt til Nilen, men han ble gjenfødt og ammet av gudinnen Isis, som ble sett på som både mor og kone til Osiris. Mange tolker derfor den ammende Jomfru Maria med Jesus som en direkte videreføring av Osiris-Isis myten.

Hvis vi beholder fokuset på disse attributtene, så er også den mannlige fruktbarhetsguden Hapi avbildet med, riktignok kun ett, hengebryst. Hapi var flomguden

i Egypt som ga korn og mat i form av suksessfulle avlinger.

NILEN: Brystmelk var forstått å ha sitt opphav i Nilen – den livgivende elven. I kristendommen var Jomfru Maria også tilskrevet å ha evnen til å kunne stoppe Nilen. I middelalderen var det en allmenn forståelse at de kristne i Etiopia kunne blokkere eller endre Nilens kurs slik at muslimene i Egypt ble fratatt vannet.

Jomfru Maria har derfor en fundamental plass i den egyptiske og etiopiske kristendommen. Hennes jomfruelighet ble sett på som et tegn på hennes absolute hengivenhet til Gud. Hun ble sett på som en rollemodell for munkene i klostre, og det er i slike klostre avbildninger av den ammende Jomfru Maria først og fremst fins.

NY INNSIKT: Et fokus på bryster og brystmelk kan derfor gi ny innsikt i religion og kosmologi. I en tid da det kreves at forskningen skal være mer relevant og ha anvendbarhet, kan det tilføyes at et slikt akademisk dybdefokus som metode omkring disse fenomenene verken er egnet eller passende i dagens offentlige rom, som for eksempel på badestrender nå som sommeren setter inn for fullt.

Men som kilde til å forstå religion kan det være verdt å ofre et par tanker på temaet en regnfull dag på kontoret.

” Hun helbredet blinde og andre sykdommer med brystmelk.

FAKTA

- Jomfru Marias brystmelk var guddommelig.
- Denne forestillingen går tilbake til den egyptiske sivilisasjonen og gudinnen Isis og guden Osiris.
- Av ulike grunner er ikke dette et stort forskningsfelt.

TERJE ØSTIGÅRD

post.doc v/Uni Global, Universitetet i Bergen

Seksdobbel klimapris

EN PRIS: Klimaforlik, klimapolitikk og klimakur har en pris. Med unntak av Frp står alle partier bak politikk, tiltak og pris. Det snakkes mye om årsakene og lite om prisen.

Det eneste sikre om oppgitt årsak (menneskeskapt oppvarming gjennom menneskeskapt CO₂-utslipp) er at den vitenskapelige tvilen utenfor det ensrettede FN-systemet øker, og at de målbare «bevisene» blir vanskeligere å finne. Derfor er uttrykket «global oppvarming» erstattet med «globale klimaendringer».

I øyeblikket er det også rimelig sikkert at flere gir blaffen i miljøet; nordmenns miljøengasjement synker. Samme utvikling er registrert i USA der færre frykter klimaendring.

ENESTE SIKRE: Den ene sikre faktor om prisen er at den er stor og stigende.

Stoltenbergs månelanding har en tilnærmet udefinert pris. Andre land har landet og lander om kort tid og med pris per rensert tonn CO₂ på cirka en tidel av norsk pris. Fra SSB kommer analyser som viser at politiske krav om kutt i CO₂-utslipp i Norge kan gi en regning på ti milliarder kroner, det vil si en seksdobling sammenlignet med billigst mulig løsning.

Den andre sikre faktor om prisen for klimapolitikken er at det er innbyggerne; næringsliv og enkeltpersoner, som skal betale. Da er det foruroligende å konstatere at av miljørelaterte skatter og avgifter fra og med år 2000 til og med 2010 innbetalt til statskassen på cirka 600 milliarder kroner, er cirka 220 milliarder brukt til miljøtiltak i samme periode.

SEKSDOBLET: Når prisen på klimatiltakene seksdobles er det eneste sikre hvem som skal betale. Jeg er også redd for at transportsektoren rammes spesielt hardt.

På tide å kreve måtehold, opphold og revisjon i og av ensporet klimapolitikk.

● **Arne Sortevik**
stortingsrepresentant for Frp

Snudd seg

SNUDD SEG: Grunnleggeren av Frp, Anders Lange, ville snudd seg i graven hadde han visst hvordan hans parti nå blir forvaltet. I hele Hordaland stemmer Frp for bompenge. I skjenkepolitikken konkurrerer de med KrF. Nå har de også begynt å gi etter for det muslimske presset for å indoktrinere fedrelandet.

Det er med stor skuffelse Demokratene registrerer at Frp støtter forslaget om å etablere et islamsk institutt ved teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo. Nå står Demokratene igjen som det eneste partiet som kjemper imot ytterligere islamisering i Norge

TIDSSPØRSMÅL: Skjønner ikke Frp at gir man etter på dette området, så er det bare et tidsspørsmål før det kommer nye krav om islamisering. Det nye Frp har mistet all troverdighet i muslimske spørsmål. Det hjelper ikke med retorikk i debattprogrammer når partiet gjør det stikk motsatte når det blir alvor.

Vi lever i et kristent land, og det blir da et paradoks når norske skattebetalere skal finansiere utdannelsen av imamer i Norge. Nå må galskapen stoppes!

● **Jan-Ove Fromreide,**
Demokratene i Bergen